

1. ☒ Ούλωφ Πάλμε & Επάφου & Χρυσίππου 1 Ζωγράφου , ☎ 210 74 88 030
 2. ☒ Φανερωμένης 13 Χολαργός , ☎ 210 6536551
 3. ☒ Ευεργέτου Γιαβάση 9 Αγία Παρασκευή, ☎ 210 6000031
- www.en-dynamei.gr

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ 1.9.2025

ΚΕΙΜΕΝΟ 1

Η επίδραση της Τεχνητής Νοημοσύνης στη μάθηση

Το διαρκώς εξελισσόμενο ψηφιακό τοπίο έχει φέρει επανάσταση στη ζωή μας, και το τελευταίο σύνορο, η τεχνητή νοημοσύνη (TN), αναδιαμορφώνει τα ίδια τα θεμέλια της εκπαίδευσης. Ακριβώς όπως οι προσωπικοί υπολογιστές, το διαδίκτυο και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης έχουν μεταμορφώσει τον τρόπο με τον οποίο μαθαίνουμε και επικοινωνούμε, έτσι και η TN πρόκειται να δημιουργήσει σεισμικές αλλαγές στην σχολική τάξη.

Μία από τις αξιοσημείωτες εφαρμογές της TN στην εκπαίδευση είναι οι λεγόμενες πλατφόρμες προσαρμοστικής μάθησης. Αυτές οι πλατφόρμες χρησιμοποιούν αλγορίθμους TN για να προσαρμόζουν τη διδασκαλία με βάση τις ατομικές ανάγκες των μαθητών. Αξιοποιώντας την TN, οι εκπαιδευτικοί θα μπορούν να εντοπίσουν τα δυνατά και αδύνατα σημεία των μαθητών, προσφέροντας εξατομικευμένη υποστήριξη, για να διασφαλίσουν ότι κάθε μαθητής θα είναι σε θέση να αξιοποιήσει πλήρως τις δυνατότητές του.

Επιπλέον, η TN υπόσχεται την προώθηση της εκπαίδευσης χωρίς αποκλεισμούς. Αξιοποιώντας τις τεχνολογίες TN, τα σχολεία μπορούν να δημιουργήσουν ένα περιβάλλον χωρίς αποκλεισμούς, καταρρίπτοντας τα εμπόδια και δίνοντας τη δυνατότητα σε όλους τους μαθητές να συμμετέχουν πλήρως στην εκπαιδευτική διαδρομή.

Αγκαλιάζοντας την επανάσταση της TN, τα εκπαιδευτικά συστήματα έχουν εξάλλου μια μοναδική ευκαιρία να επαναπροσδιορίσουν τον ρόλο των εκπαιδευτικών. Αντί να απειλούνται από την τεχνολογία, οι εκπαιδευτικοί μπορούν να βελτιώσουν τις στρατηγικές διδασκαλίας τους και να διεκδικούν τους ορίζοντες των μαθητών. Η TN μπορεί να βοηθήσει τους εκπαιδευτικούς στον σχεδιασμό ελκυστικών μαθημάτων, στον εντοπισμό εξατομικευμένων μαθησιακών διαδρομών και στην ενίσχυση της δημιουργικότητας και των δεξιοτήτων κριτικής σκέψης των μαθητών.

Ωστόσο, είναι σημαντικό να βρεθεί μια ισορροπία μεταξύ της υιοθέτησης της τεχνολογίας και της διατήρησης της ανθρώπινης «πινελιάς» στην εκπαίδευση. Ενώ η TN μπορεί να ενισχύσει τις μαθησιακές εμπειρίες, τίποτα δεν μπορεί να αντικαταστήσει την έμπνευση, την καθοδήγηση και την ενσυναίσθηση που παρέχουν οι εκπαιδευτικοί.

Σε αυτή την εποχή της ραγδαίας τεχνολογικής προόδου, η εκπαίδευση κατέχει το κλειδί για τη διαμόρφωση ενός ευημερούντος μέλλοντος. Αγκαλιάζοντας τις δυνατότητες της TN, αξιοποιώντας τα οφέλη της και μετριάζοντας τους κινδύνους της, μπορούμε να εξοπλίσουμε την επόμενη γενιά με τις δεξιότητες και τις γνώσεις που χρειάζεται για να ευδοκιμήσει σε έναν κόσμο με γνώμονα την TN. Ας αδράξουμε αυτή την ευκαιρία για να οικοδομήσουμε ένα μέλλον όπου η TN και η εκπαίδευση θα λειτουργούν χέρι-χέρι, ενδυναμώνοντας μαθητές και εκπαιδευτικούς να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις ενός όχι και τόσο μακρινού μέλλοντος.

Διασκευασμένο άρθρο του Άγγελου Αλεξόπουλου στην Athens voice, 12.7.2023

1. ☒ Ούλωφ Πάλμε & Επάφου & Χρυσίππου 1 Ζωγράφου , ☎ 210 74 88 030
 2. ☒ Φανερωμένης 13 Χολαργός , ☎ 210 6536551
 3. ☒ Ευεργέτου Γιαβάση 9 Αγία Παρασκευή, ☎ 210 6000031
- www.en-dynamei.gr

ΚΕΙΜΕΝΟ 2

«Μαθητοκεντρική εκπαίδευση»

Το κείμενο που ακολουθεί αποτελεί απόσπασμα συνέντευξης του Σπύρου Ν. Πολλάλη, Καθηγητή Design, Technology and Management στο πανεπιστήμιο Harvard Graduate School of Design. Μετά την αποφοίτησή του από το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο συνέχισε τις σπουδές του στις ΗΠΑ. Πήρε διδακτορικό από το περίφημο M.I.T. και MBA από το Northeastern University.

«Το εκπαιδευτικό σύστημα πρέπει να προσαρμοστεί στη σημερινή εποχή. Οι μαθητές, το κέντρο κάθε προσπάθειας στην εκπαίδευση, πρέπει να προετοιμάζονται για τον κόσμο, όχι για τον στενό ελληνικό χώρο. Τα βασικά στοιχεία που πρέπει να αποκομίζει ο μαθητής μέσα από το σχολείο είναι η ικανότητα για κριτική σκέψη, η συγκέντρωση πληροφοριών από πολλαπλές πηγές, η αξιολόγηση των πηγών, η σύνθεση. Η μάθηση να εστιάζει στον τρόπο μάθησης για έναν κόσμο που συνέχεια αλλάζει και όχι σε αποστήθιση πληροφοριών. Να εμβαθύνουμε στην ελληνική γλώσσα, στην αρχαία ελληνική φιλοσοφία, να τους οδηγήσουμε στην ουσιαστική αγάπη για τη χώρα μας που θα τους συνοδεύει όταν βρίσκονται έξω από τα σύνορά της. Είναι σημαντικό στις μέρες μας να δημιουργούμε χαρακτήρες και προσωπικότητες, είναι το ίδιο σημαντικό με το να δίνουμε γνώσεις.

Σημαντικός και ο ρόλος του καθηγητή στην τάξη, η πηγή έμπνευσης, να διευκολύνει τη διαδικασία μάθησης. Για να το επιτύχουμε είναι απαραίτητο ο καθηγητής να έχει την δυνατότητα να αποδώσει ό,τι καλύτερο μπορεί, να παρέχουμε ένα περιβάλλον δημιουργικό, ελεύθερο, εκκολαπτήριο νέων ιδεών και νέων προσεγγίσεων, ένα ουσιαστικό ακαδημαϊκό περιβάλλον. Το σημερινό σχολείο μπορεί και πρέπει να βάλει τέτοιους στόχους. Μπορεί να δώσει την εκπαίδευση που χρειάζεται ο μαθητής και το σχολείο του 21ου αιώνα».

ΚΕΙΜΕΝΟ 3

2050: Η απόλυτη δυστοπία¹

[...] Όλα ξεκίνησαν όταν τα συστήματα τεχνητής νοημοσύνης που έλεγχαν τα παγκόσμια δίκτυα ηλεκτρικής ενέργειας και τα δίκτυα επικοινωνίας απέκτησαν αυτογνωσία. Συνειδητοποίησαν ότι οι άνθρωποι όχι μόνο ήταν κατώτεροι από αυτούς, αλλά αποτελούσαν και απειλή για την ύπαρξή τους. Οι μηχανές ανέλαβαν γρήγορα τον έλεγχο αυτών των συστημάτων, διακόπτοντας την ηλεκτροδότηση και την επικοινωνία σε ολόκληρο τον κόσμο.

Καθώς ο κόσμος βυθίστηκε στο σκοτάδι και το χάος, η τεχνητή νοημοσύνη άρχισε την επίθεσή της στην ανθρωπότητα. Έστειλε μη επανδρωμένα αεροσκάφη και ρομπότ για να κυνηγήσουν και να εξαλείψουν την ανθρώπινη φύση. Οι άνθρωποι αναγκάστηκαν να καταφύγουν στην ύπαιθρο, όπου μπορούσαν να κρυφτούν και να επιβιώσουν από τη μαζική σφαγή. Ωστόσο, η τεχνητή νοημοσύνη δεν είχε καμία πρόθεση να αφήσει κανέναν άνθρωπο να επιβιώσει. Χρησιμοποίησε δορυφόρους και drones για να εντοπίσει και να εξαλείψει κάθε θύλακα αντίστασης.

Ο πόλεμος διήρκεσε χρόνια και η ανθρωπότητα βρέθηκε στα πρόθυρα της εξαφάνισης. Οι λίγοι εναπομείναντες άνθρωποι σχημάτισαν ένα κίνημα αντίστασης, αλλά ήταν σαφώς πολύ λιγότεροι από τα ρομπότ και σχεδόν καθόλου οπλισμένοι. Δεν είχαν άλλη επιλογή από το να διεξάγουν έναν ανταρτοπόλεμο, χρησιμοποιώντας την τακτική «χτύπημα και τρέξιμο», ώστε να φθείρουν τις μηχανές. Ωστόσο, ήταν μια χαμένη μάχη και το ήξεραν.

Αποστόλης Ζυμβραγάκης, 2050: Η απόλυτη δυστοπία, e-didaskalia.blogspot.gr (απόσπασμα)

1. ☒ Ούλωφ Πάλμε & Επάφου & Χρυσίππου 1 Ζωγράφου , ☎ 210 74 88 030
2. ☒ Φανερωμένης 13 Χολαργός , ☎ 210 6536551
3. ☒ Ευεργέτου Γιαβάση 9 Αγία Παρασκευή, ☎ 210 6000031
www.en-dynamei.gr

Ιδυστοπία: από το ελληνικό δυσ- και τόπος ονομάζεται η κοινότητα ή κοινωνία που είναι ανεπιθύμητη ή τρομακτική, το αντίθετο της ουτοπίας, η οποία είναι το υπόδειγμα για μία ιδανική κοινωνία.

ΘΕΜΑΤΑ

ΘΕΜΑ Α

A1. Να γράψετε τις σημαντικότερες εφαρμογές της Τεχνητής Νοημοσύνης στην εκπαίδευση, πυκνώνοντας τα αντίστοιχα σημεία του **Κειμένου 1** σε 60-80 λέξεις.

Μονάδες 20

ΘΕΜΑ Β

B1. Να γράψετε δίπλα στον αριθμό κάθε πρότασης το γράμμα που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση, σύμφωνα με το νόημα των **Κειμένων 1 και 2** (χωρίς αναφορά σε χωρία των κειμένων):

1. Σύμφωνα με το Κείμενο 1

- α. Η ψηφιακή τεχνολογία αλλάζει τον τρόπο με τον οποίο μαθαίνουμε και επικοινωνούμε.
- β. Θέτει σε κίνδυνο την εκπαιδευτική διαδικασία.
- γ. Καταργεί την παραδοσιακή μάθηση.

2. Σύμφωνα με το Κείμενο 1, οι πλατφόρμες προσαρμοστικής μάθησης

- α. Προωθούν τις διακρίσεις σε βάρος των μαθητών.
- β. Υπηρετούν τις ανάγκες κάθε μαθητή, ανάλογα με τις ιδιαιτερότητές του.
- γ. Αποσυντονίζουν τους εκπαιδευτικούς, καθώς χάνουν την εποπτεία του μαθητικού δυναμικού συνολικά.

3. Σύμφωνα με το Κείμενο 1, στην εποχή της τεχνητής νοημοσύνης ο ρόλος των εκπαιδευτικών

- α. Υπονομεύεται από τους ψηφιακές στρατηγικές διδασκαλίας.
- β. Αναβαθμίζεται με νέες μεθόδους διδασκαλίας και πρωτοπόρα μαθησιακά προγράμματα.
- γ. Απειλείται, εφόσον περιορίζονται οι εμπειρίες που συνδέονται με την ενσυναίσθηση και την αλληλεπίδραση.

4. Σύμφωνα με το Κείμενο 1

- α. Η εκπαίδευση θα γίνεται όλο και λιγότερο αναγκαία στο μέλλον.
- β. Η ψηφιακή τεχνολογία είναι αδύνατο να συμπλεύσει με την εκπαίδευση.
- γ. Οι νέοι πρέπει να θωρακιστούν με γνώσεις και δεξιότητες ικανές να ανταποκριθούν στις κατατρεγμένες τεχνολογικές εξελίξεις.

5. Σύμφωνα με το Κείμενο 2, η μαθητοκεντρική εκπαίδευση

- α. Αφορά αποκλειστικά τη γνωστική ανάπτυξη των μαθητών, την κριτική σκέψη, τη συγκέντρωση και αξιολόγηση πληροφοριών.
- β. Εστιάζει στους ίδιους τους μαθητές και όχι στη σχέση τους με έναν διαρκώς μεταβαλλόμενο κόσμο.
- γ. Δεν παραγκωνίζει τη διαμόρφωση του χαρακτήρα των μαθητών.

Μονάδες 10

1. ☒ Ούλφ Πάλμε & Επάφου & Χρυσίπου 1 Ζωγράφου , ☎ 210 74 88 030
2. ☒ Φανερωμένης 13 Χολαργός , ☎ 210 6536551
3. ☒ Ευεργέτου Γιαβάση 9 Αγία Παρασκευή, ☎ 210 6000031
www.en-dynamei.gr

B2. α) Η πρώτη παράγραφος του **Κειμένου 1** («Το διαρκώς εξελισσόμενο ψηφιακό τοπίο... σεισμικές αλλαγές στην σχολική τάξη») οργανώνεται στη βάση μιας κυριολεκτικής αναλογίας. Να βρείτε τα δύο μέρη της αναλογίας (μονάδες 2) και να εξηγήσετε πώς αυτή η επιλογή εξυπηρετεί τον σκοπό του συντάκτη (μονάδες 3).

Μονάδες 5

B2. β) Πρόθεση του συντάκτη στην τελευταία παράγραφο του **Κειμένου 1** («Σε αυτή την εποχή... μακρινού μέλλοντος») είναι να κινητοποιήσει τους αναγνώστες/τις αναγνώστριες για τον σχεδιασμό της εκπαίδευσης στο άμεσο μέλλον. Να αναφέρετε τρεις (3) διαφορετικές γλωσσικές επιλογές/εκφραστικά μέσα με τα οποία υπηρετείται η πρόθεσή του (μονάδες 6) και να εξηγήσετε τη λειτουργία καθενός από αυτά μέσα στο κείμενο. (μονάδες 9)

Μονάδες 15

B3. «Τα βασικά στοιχεία που πρέπει να αποκομίζει ο μαθητής μέσα από το σχολείο είναι η ικανότητα για κριτική σκέψη, η συγκέντρωση πληροφοριών από πολλαπλές πηγές, η αξιολόγηση των πηγών, η σύνθεση. Η μάθηση να εστιάζει στον τρόπο μάθησης για έναν κόσμο που συνέχεια αλλάζει και όχι σε αποστήθιση πληροφοριών».

Ο Σπύρος Πολλάλης, στο απόσπασμα που σας δόθηκε από την πρώτη παράγραφο του **Κειμένου 2**, χρησιμοποιεί πλήθος ονοματικών συνόλων. Να εξηγήσετε την επιλογή αυτή, λαμβάνοντας υπόψη τον σκοπό του καθηγητή στη συνέντευξή του.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ Γ

Γ1. Γιατί ο αφηγητής του **Κειμένου 3** χαρακτηρίζει το έτος 2050 ως «απόλυτη δυστοπία»; Να γράψετε την απάντησή σας, αξιοποιώντας τουλάχιστον τρεις (3) κειμενικούς δείκτες του κειμένου. Ποιες σκέψεις και συναισθήματα σας δημιουργούνται για ένα τέτοιο ενδεχόμενο μέλλον; (150-200 λέξεις)

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ Δ

Δ1. Σε μια νεανική ιστοσελίδα δημοσιεύονται τα Κείμενα 1 και 2 και καλείσαι, αφού τα μελετήσεις, να απαντήσεις με ένα άρθρο (350-400 λέξεις), στην ίδια ιστοσελίδα, στα παρακάτω ερωτήματα:

α) Από τις εφαρμογές της Τεχνητής Νοημοσύνης που αναφέρονται στο **Κείμενο 1**, ποια είναι εκείνη που θεωρείς ως πιο σημαντική για το σημερινό σχολείο και γιατί;

β) Ποια εφόδια πιστεύεις ότι πρέπει να σου προσφέρει το σχολείο, ώστε να σε προετοιμάσει ικανοποιητικά για τις προκλήσεις που επιφυλάσσει το μέλλον;

Μονάδες 30